

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 28/2557

นายสำรวย รุ่งเรือง โจทก์ นางปรานอม ช่วยสวัสดิ์ ที่ 1 กับพวกรวม 3 คน จำเลย

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีที่เอกชนยื่นฟ้องว่าเป็นเจ้าของที่ดิน น.ส. ๓ ก. และที่ดินมือเปล่าซึ่งใช้เป็นทางสัญจรสาธารณะ จำเลยที่ ๑ นำรั้วเหล็กปิดกั้นขวางถนนเป็นเหตุให้ไม่สามารถนำผลผลิตออกจำหน่าย คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตรวจสอบแล้วเห็นว่าเป็นทางสาธารณะที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ มีหนังสือแจ้งให้รื้อถอนสิ่งกีดขวางออกจากถนนอันเป็นทางสาธารณะ จำเลยที่ ๑ ให้การว่าไม่เคยอุทิสหรือส่งมอบที่ดินให้เป็นทางสาธารณะไม่ทราบว่ามี การรอนสิทธิ หรือภาระผูกพันในที่ดินพิพาท ขณะซื้อที่ดินมีสภาพเป็นทางคนเดินสิ้นสุดถึงที่ดินจึงได้ปิดกั้นแต่ เว้นช่องให้คนเดินผ่านที่ดินได้ เห็นว่า แม้คดีเกี่ยวข้องกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่และส่งผลกระทบต่อสิทธิทำให้โจทก์ และชาวบ้านได้รับความเสียหาย แต่เมื่อพิจารณาความมุ่งหมายของโจทก์ในการใช้สิทธิทางศาล ก็ เพื่อให้ศาลมีคำพิพากษารับรองคุ้มครองสิทธิในที่ดินของโจทก์ การที่ศาลจะมีคำพิพากษาหรือ คำสั่งตามคำขอของโจทก์ได้นั้น ศาลต้องพิจารณาให้ได้ความเสียก่อนว่า ที่พิพาทเป็นที่ดินที่ จำเลยที่ ๑ เป็นผู้มีสิทธิครอบครองตามที่กล่าวอ้าง หรือเป็นทางสาธารณะที่ประชาชนใช้ประโยชน์ ร่วมกัน แล้วจึงจะพิจารณาประเด็นอื่นต่อไป จึงเป็นคดีเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน อันอยู่ในอำนาจ พิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม

คำพิพากษา

(สำเนา) คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ ระหว่างศาล ที่ ๒๘/๒๕๕๗ วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๗ เรื่อง คดีเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน ศาลจังหวัดพังงา ระหว่าง ศาลปกครองนครศรีธรรมราช การส่งเรื่องต่อคณะกรรมการ ศาลจังหวัดพังงาส่งเรื่องให้ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติว่าด้วย การวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๓) ซึ่งเป็นกรณี คู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลที่รับฟ้องคดีและศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับ ความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนั้น ข้อเท็จจริงในคดี เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕ นายสำรวย รุ่งเรือง โจทก์ ยื่นฟ้อง นางปรานอม ช่วยสวัสดิ์ ที่ ๑ องค์การบริหารส่วนตำบลปากอ ที่ ๒ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปากอ ที่ ๓ จำเลย ต่อ ศาลจังหวัดพังงา เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๑๕๗/๒๕๕๕ ความว่า โจทก์เป็นเจ้าของที่ดินตามหลักฐาน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๒๘๘ และที่ดินมือเปล่า ตำบลตากแดด อำเภอ เมืองพังงา จังหวัดพังงา โจทก์ได้ใช้ทางสาธารณะสายช่องคับเป็นทางสัญจรเข้าสู่ที่ดินโจทก์ ประมาณเดือนตุลาคม ๒๕๕๓ จำเลยที่ ๑ นำรั้วเหล็กปิดกั้นขวางถนนสายดังกล่าว ทำให้โจทก์และ ชาวบ้านส่วนหนึ่งไม่สามารถสัญจรผ่านถนนสายดังกล่าวได้ โจทก์ได้รับความเดือดร้อนเพราะไม่ สามารถนำผลปาล์มน้ำมันออกมาจำหน่ายและไม่สามารถนำเครื่องมือเข้าไปดูแลที่ดินได้ตามปกติ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ต่อมาจังหวัดพังงาได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ข้อเท็จจริง คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ถนนสายช่องคับเป็นทาง

สาธารณประโยชน์ที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน จำเลยที่ ๒ มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็น
ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.
๒๕๓๙ แก้ไขเพิ่มเติม โดยฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๓ เป็นผู้บริหารโดยตำแหน่งมาจากการ
เลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นตำบลปากอ อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา จำเลยที่ ๒ และที่
๓ มีหนังสือแจ้งให้จำเลยที่ ๑ ทำการรื้อถอนสิ่งกีดขวางออกจากถนนให้แล้วเสร็จภายใน ๕ วัน
นับแต่ได้รับหนังสือ จำเลยที่ ๑ ยังคงเพิกเฉย ส่วนจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ไม่ได้กระทำการใดๆ ให้
การกระทำละเมิดของจำเลยที่ ๑ หดสิ้นไป เมื่อจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ มีอำนาจหน้าที่ในการ
ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน
ตามกฎหมาย กลับดเว้นและละเว้นปล่อยปละละเลยให้จำเลยที่ ๑ ทำละเมิดทำให้โจทก์ได้รับความ
เสียหาย ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้จำเลยทั้งสามรื้อถอนรั้วเหล็กที่ปิดกั้นถนนสายช่อง
คับ รวมทั้งรื้อถอนต้นไม้และนำดินที่เลื่อนไหลออกจากถนนสายช่องคับ กับทั้งให้ชดเชยค่าเสียหาย
แก่โจทก์ จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ให้การทูลงเดียวกันว่า จำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์
ทั้งสิ้นและขอให้ยกฟ้อง โดยจำเลยที่ ๑ อ้างว่าเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ซ้ำที่ดินมาจากนาง
ปราณี ขมกการ ซึ่งไม่เคยอุทธรณ์หรือส่งมอบที่ดินให้เป็นทางสาธารณะจึงเป็นเจ้าของสิทธิครอบครอง
และทำประโยชน์ในที่ดิน ตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก) เลขที่ ๑๘๑ เลขที่ดิน ๕๒
หมู่ที่ ๓ ตำบลปากอ อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา เนื้อที่ ๑๒ ไร่ ๑ งาน ๔๖ ตารางวา ไม่ทราบว่ามี
การรอนสิทธิหรือภาระผูกพันในที่ดินพิพาท ขณะซื้อที่ดินมีสภาพเป็นทางคนเดินสิ้นสุดถึงที่ดินของ
นายสมหมาย สิทธิบุตร ไม่มีสภาพเป็นถนนและไม่ได้ผ่านที่ดินของจำเลยที่ ๑ จึงได้ปิดกั้นบริเวณ
ดังกล่าวและเว้นช่องทางคนเดินให้ผู้ที่ใช้เส้นทางเดินผ่านที่ดินได้ตามปกติ ไม่ได้ทำให้บุคคลใด
ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องและไม่ได้อยู่บริเวณที่ดินพิพาท ไม่เคยใช้เส้น
ทางเดินในที่ดินของจำเลยที่ ๑ แต่ใช้เส้นทางบนที่ดินของผู้อื่นจึงมิใช่ผู้เสียหายในคดีนี้ ค่าฟ้องของ
โจทก์ขาดอายุความ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ให้การว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เป็น
หน่วยงานทางปกครองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ การฟ้องคดีต่อศาลนี้ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ฟ้อง
ของโจทก์เคลือบคลุมและไม่ได้รับความเสียหายตามที่กล่าวอ้าง จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ยืนยันคำร้อง
โต้แย้งเขตอำนาจศาลว่า ข้อพิพาทในคดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง
ศาลจังหวัดพังงาพิจารณาแล้วเห็นว่า โจทก์ฟ้องคดีนี้โดยมีความประสงค์ขอให้ศาลมีคำพิพากษา
ให้รับรองคุ้มครองสิทธิในที่ดินของโจทก์ จำเลยที่ ๑ ให้การต่อสู้ว่าที่ดินส่วนที่ปิดกั้นเป็นที่ดินของ
ตนมิใช่ทางสาธารณะ ดังนั้น ก่อนที่จะพิจารณาประเด็นอื่น จำเป็นต้องพิจารณาข้อเท็จจริงให้
ได้ความเสียก่อนว่า ที่ดินส่วนที่จำเลยที่ ๑ ปิดกั้นนั้น เป็นทางสาธารณะอันเป็นสาธารณสมบัติของ
แผ่นดินประเภททรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือไม่ แล้วจึงจะพิจารณาประเด็นอื่นต่อไป
ประเด็นแห่งคดีจึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของ
ศาลยุติธรรม ศาลปกครองนครศรีธรรมราชพิจารณาแล้วเห็นว่า จำเลยที่ ๒ เป็นหน่วยงานบริหาร
ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบกและการคุ้มครองดูแล
และรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ตามมาตรา ๖๗ (๑) และมาตรา ๖๘ (๘)
แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ จึงเป็นหน่วยงานทาง
ปกครอง ส่วนจำเลยที่ ๓ เป็นผู้บริหารของจำเลยที่ ๒ มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภา
ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ จึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการ
คุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ละเลยต่อหน้าที่ไม่เร่งรีบ

ดำเนินการรื้อถอนสิ่งกีดขวางที่จำเลยที่ ๑ ได้นำไปปิดกั้นถนนสายช่องคับ ซึ่งเป็นทาง
สาธารณะประโยชน์ออกจากถนนดังกล่าว ทำให้โจทก์และชาวบ้านได้รับความเสียหาย กรณีจึง
เป็นการฟ้องว่าจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติทำให้
เอกชนได้รับความเสียหาย จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครอง
หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ
อย่างไรก็ดี แม้ข้อพิพาทในคดีมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน ประเด็นปัญหา
ดังกล่าวก็เป็นเพียงประเด็นปัญหาข้อเท็จจริงในคดีที่ใช้ประกอบการพิจารณาข้อหาการกระทำ
ละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่
กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ แม้การพิจารณาในเรื่องสิทธิในทรัพย์สินจะต้องพิจารณาตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือประมวลกฎหมายที่ดิน แต่การนำบทกฎหมายดังกล่าวมาใช้
บังคับแก่คดี ก็มีใช้เกณฑ์การพิจารณาลักษณะคดีว่าอยู่ในอำนาจของศาลใด ศาลปกครองย่อม
มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิของทรัพย์สินได้ คดีจึงอยู่ในอำนาจพิจารณา
พิพากษาของศาลปกครอง คำวินิจฉัย ปัญหาที่ต้องพิจารณา คดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษา
ของศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง คดีนี้โจทก์เป็นเอกชนยื่นฟ้องจำเลยทั้งสามซึ่งเป็นเอกชน
หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อ้างว่าเป็นเจ้าของที่ดิน น.ส. ๓ ก. และที่ดินมือเปล่า
ซึ่งใช้ทางสาธารณะสายช่องคับเป็นทางสัญจร จำเลยที่ ๑ นำรั้วเหล็กปิดกั้นขวางถนนทำให้โจทก์ไม่
สามารถนำผลผลิตออกจำหน่าย จังหวัดพังงาได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง
แล้วมีความเห็นว่า ถนนสายช่องคับเป็นทางสาธารณะที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน จำเลยที่ ๒
และที่ ๓ มีหนังสือแจ้งให้จำเลยที่ ๑ ทำการรื้อถอนสิ่งกีดขวางออกจากถนนอันเป็นทางสาธารณะ
แต่จำเลยที่ ๑ ยังคงเพิกเฉย ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้
จำเลยทั้งสามรื้อถอนรั้วเหล็กที่ปิดกั้นถนนสายช่องคับรวมทั้งรื้อถอนต้นไม้และนำดินที่เลื่อนไถล
ออกจากถนน ส่วนจำเลยที่ ๑ ให้การว่า ไม่เคยอุทิศหรือส่งมอบที่ดินให้เป็นทางสาธารณะไม่ทราบ
ว่ามีการรอนสิทธิหรือภาระผูกพันในที่ดินพิพาท ขณะซื้อที่ดินมีสภาพเป็นทางคนเดินสิ้นสุดถึงที่ดิน
ผู้มีชื่อจึงได้ปิดกั้นและเว้นช่องทางคนเดินให้ผ่านที่ดินได้ตามปกติ โจทก์ไม่ได้อยู่บริเวณที่พิพาท
และไม่ได้ใช้เส้นทางผ่านที่พิพาทจึงมิใช่ผู้เสียหายในคดีนี้ คำฟ้องของโจทก์ขาดอายุความ จำเลยที่
๒ และที่ ๓ ให้การว่า เป็นหน่วยงานทางปกครองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐการฟ้องคดีต่อศาลนี้จึง
ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ฟ้องของโจทก์เคลือบคลุมและไม่ได้รับความเสียหาย
ตามที่กล่าวอ้าง ขอให้ยกฟ้อง เห็นว่า แม้คดีเกี่ยวข้องกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทาง
ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่และส่งผลกระทบต่อสิทธิทำให้โจทก์
และชาวบ้านได้รับความเสียหาย แต่เมื่อพิจารณาความมุ่งหมายของโจทก์ในการใช้สิทธิทางศาล ก็
เพื่อให้ศาลมีคำพิพากษารับรองคุ้มครองสิทธิในที่ดินของโจทก์ การที่ศาลจะมีคำพิพากษาหรือ
คำสั่งตามคำขอของโจทก์ได้นั้น ศาลจำต้องพิจารณาให้ได้ความเสียก่อนว่า ที่พิพาทเป็นที่ดินที่
จำเลยที่ ๑ เป็นผู้มีสิทธิครอบครองตามที่กล่าวอ้าง หรือเป็นทางสาธารณะที่ประชาชนใช้ประโยชน์
ร่วมกัน แล้วจึงจะพิจารณาประเด็นอื่นต่อไป จึงเป็นคดีเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน อันอยู่ในอำนาจ
พิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า คดีระหว่างนายสำราญ รุ่งเรือง โจทก์
นางปรานอม ช่วยสวัสดิ์ ที่ ๑ องค์การบริหารส่วนตำบลปากอ ที่ ๒ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
ปากอ ที่ ๓ จำเลย อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม (ลงชื่อ) ดิเรก อิงคนินันท์
(ลงชื่อ) สุวัฒน์ วรรณะหทัย (นายดิเรก อิงคนินันท์) (นายสุวัฒน์ วรรณะหทัย) ประธานศาลฎีกา

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของศาลยุติธรรม (ลงชื่อ) หัสวุฒิ วิฑิตวิริยกุล (ลงชื่อ) จรรย์ หัตถกรรม
(นายหัสวุฒิ วิฑิตวิริยกุล) (นายจรรย์ หัตถกรรม) ประธานศาลปกครองสูงสุด กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ของศาลปกครอง (ลงชื่อ) พลเรือโท ฤทธา เจริญพานิช (ลงชื่อ) พลตรี พัฒนพงษ์ เกิดอุดม
(ฤทธา เจริญพานิช) (พัฒนพงษ์ เกิดอุดม) หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ของศาลทหาร (ลงชื่อ) จิระ บุญพจนสุนทร (นายจิระ บุญพจนสุนทร) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/28/2557>